

Imajući u vidu činjenicu da je naša kompanija već godinama najuspješnija u BiH, da ima zavidan renome u zemlji i svijetu, da ima preko dva miliona korisnika telekomunikacionih usluga i veliki broj domaćih i inostranih poslovnih partnera, smatrali smo da bi, kao takva, trebala da ima i svoj Dan.

**Donijeli smo odluku 2004. godine da
NAŠ DAN – DAN BH TELECOMA d.d. SARAJEVO bude 5. septembar.**

Zašto 5. SEPTEMBAR?

Početak agresije na BiH sve njene telekomunikacione veze sa svijetom agresor je prekinuo. Probijanje ove nametnute telekomunikacione blokade počelo je baš tada, u toku agresije. Uporedo se radilo na povezivanju prekinutih međugradskih veza i važnih međunarodnih veza kao i međunarodnih komunikacija sa svijetom. Realizirane su brojne unutrašnje i međunarodne veze.

Početak septembra 1993. godine, u najtežim ratnim uslovima, naši stručnjaci su uspjeli montirati i pustiti u rad međunarodnu satelitsku vezu Bosna i Hercegovina – Švajcarska (Sarajevo – Bern), uz korištenje međunarodnog kôda 387 (ranije dodijeljenog BiH od strane Međunarodne telekomunikacione unije /ITU/), posredstvom EUTELSAT- a. Ova veza je imala kapacitet 2 Mbit/s, odnosno 30 govornih kanala.

Oprema je postavljena u rekordnom roku, veza je uspostavljena 3. septembra, a puštena u javni saobraćaj **5. septembra 1993. godine.**

To je bio veliki podvig naših stručnjaka, jer je uspostavljanje međunarodnih veza u tim danima bilo od izuzetnog značaja za državu Bosnu i Hercegovinu i njene građane.

Upravo zato je Odlukom Uprave Dioničkog društva BH Telecom Sarajevo, broj 01.4-10-9309/04 od 29.09.2004.god., 5. septembar određen kao datum koji simbolizira opstanak i razvoj našeg BH Telecoma.

Ogromna je bila uloga našeg preduzeća i u poslijeratnom periodu. Ubrzano obnavljanje i revitaliziranje sistema telekomunikacija bili su neophodna osnova za normalizaciju života građana i oživljavanje uništene privrede.

Sa velikom voljom i entuzijazmom odradili smo poslove koji su nam bili povjereni. Osigurali smo, brzo i efikasno, neophodnu komunikaciju među ljudima, firmama i institucijama, kako bi mogle normalno obavljati poslove iz svog domena.

Sustižući svjetske tehnologije, uveli smo tokom proteklog perioda nešto dužeg od desetljeća na prostoru Bosne i Hercegovine sve moderne telekomunikacione usluge; značili smo stvarnu pomoć privredi ratom razrušene zemlje u cjelini,

a time i značajno doprinijeli njenom ukupnom bržem oporavku i razvoju.

Pomogli smo i pomažemo mnoge humanitarne aktivnosti u zemlji, i brojne naučne, obrazovne, sportske i kulturne projekte i manifestacije, u skladu sa našim mogućnostima.

Jednom rječju, mi jesmo ne samo najuspješnija, već i društveno odgovorna kompanija.

U okviru obilježavanja svog dana, BH Telecom misli na sve i svima pruža mogućnost da se sa nama raduje našim, ali i uspjesima našeg društva u cjelini. U tom cilju BH Telecom organizuje slijedeće manifestacije:

- **Konferencija za medije**
- **Predstavljanje nove pete Monografije BH Telecoma za istaknute javne ličnosti iz političkog, kulturnog naučnog i privrednog života BiH**
- **Druženje sa našim penzionerima i porodicama šehida i palih boraca za slobodu naše domovine**
- **Sportske susrete zaposlenika BH Telecoma**
- **Centralna svečanost na kojoj svojim prijateljima, poslovnim partnerima iz zemlje i inostranstva, mnogim javnim ličnostima iz političkog, kulturnog i sportskog života, kao i svojim zaposlenicima, te predstavnicima medija i drugim dragim gostima priređuje spektakularan kulturno-zabavni program.**

Na ovoj svečanosti obilježavanja dana BH Telecoma proglašavaju se dobitnici priznanja – zlatne i srebrene plakete BH Telecoma, vrši izbor projekta godine, kao i dodjela nagrada za najbolju prodaju.

Najveći ratni gubici su uvijek u ljudstvu, i oni su nemjerljivi u odnosu na materijalnu štetu. Ali ono što ljudi imaju kao nasušnu potrebu jeste da u toj borbi za opstanak rade, stvaraju i pronalaze načine da prežive, pa su tako i uposleni u PTT-u nastojali pomoći sebi i svojim sugrađanima, bez obzira na žrtve. Probijanje telekomunikacione blokade započelo je na samom početku rata, svakako u mjeri koliko su to dozvoljavali uvjeti ratnih operacija, zatvorenost gradova i nemogućnost normalnog transporta ljudi i roba. Upravo zbog takvih okolnosti života i rada, rezultati su izgledali veći od onih postignutih u normalnim uvjetima.

S obzirom na činjenicu da nisu imali prethodnog iskustva iz oblasti satelitskih komunikacija, stručnjaci JP PTT saobraćaja BiH su uspjeli u najtežim ratnim uvjetima montirati i pustiti u rad međunarodnu satelitsku vezu **Bosna i Hercegovina – Švajcarska (Sarajevo – Basel), koristeći EUTELSAT II, sa početnim kapacitetom 2 Mb/s (30 kanala), sa DCME opremom (kasnije proširena na 150 kanala)** – U drugoj polovici 1992. i početkom 1993. godine tražila su se tehnička rješenja, a zatim i način transporta opreme u potpuno blokirano Sarajevo. Međutim, tada su se pojavili dodatni problemi, jer je, sa zadatkom da ugovore satelitsku telekomunikacionu opremu, otišlo iz Sarajeva nekoliko timova stručnjaka, koji se nisu vraćali mjesecima, a realiziranje projekta je bilo urgentno. Upornosti u radu nije nedostajalo. Bilo je više pokušaja da se oprema uveze u Sarajevo. Na kraju je oprema ipak stigla u Sarajevo kao lični prtljag predsjednika Predsjedništva BiH, gospodina Alije Izetbegovića, u augustu 1993. godine. Slijedeća poteškoća je bila da se nađe adekvatan prostor za smještaj opreme. Prostor je morao biti u blizini naših objekata, sa mogućnošću napajanja električnom energijom, u blizini priključka za telefonsku centralu i, što je bilo najteže, da je prostor što sigurniji od napada neprijateljskih granata koje su padale po cijelom Sarajevu. Odluka je pala da se satelitska stanica postavi u podrum PTT Inženjeringa a da antena „gleda u nebo“ kroz podrumski prozor. U Sarajevu je bio montiran mobilni satelitski sistem engleske firme Advent (naglašavamo da je to bio civilni proizvod a ne vojni, ali se mogao spakovati u kofere). Ovaj sistem su birali i kupili švajcarski stručnjaci poštujući našu informaciju da stanica putuje u ratnu zonu Sarajeva, pa su izabrali paraboličnu antenu čiji je prečnik 1,8 m i koja se sastavljala iz segmenata (parabolična antena prečnika 1,8 m se mogla spakovati u kofere).

Dok je trajala obuka stručnjaka PTT-a BiH u Švajcarskoj, švajcarski stručnjaci su montirali i

umjerali u Baselu fiksni (a ne mobilni) satelitski sistem sa prečnikom parabolične antene od 3 m, okrenut i usmjeren na satelit EUTELSAT II, jer ćemo buduću vezu ostvariti preko satelita EUTELSAT II. Međunarodne centrale između dvije države (BiH i Švajcarske) su smještene u Sarajevu i Cirihi.

Od Basela do međunarodne centrale u Cirihi je bio korišten jedan 2 Mb/s link preko postojeće radio-relejne veze instalirane između ta dva grada, dok je u Sarajevu međunarodna centrala bila udaljena oko 100 metara od satelitskog sistema smještenog u podrumu (kotlovnici) zgrade PTT Inženjeringa.

U gradu Leuku je od 14.04.1993. godine do 06.05.1993. godine bila obuka stručnjaka PTT-a na satelitskoj stanici za Sarajevo. Kada je stanica prevezena iz Satelitskog centra Leuk (iz Švajcarske) u Zagreb, bila je zadržana u našoj ambasadi u Zagrebu oko 3 mjeseca jer nije dozvoljen njezin prevoz u Bosnu i Hercegovinu. Tek po dogovoru predsjednika Izetbegovića i predsjednika Klintonu, satelitski sistem i jedan obučeni stručnjak su 21.08.1993. godine prebačeni avionom NATO pakta iz Zagreba u Sarajevo.

Satelitska stanica je transporterom NATO pakta prevezena do Predsjedništva BiH a iste noći PTT automobilom do našeg objekta na Dolac Malti. Od tada su PTT radnici brižljivo čuvali satelitsku stanicu i poslije montaže je održavali kao jednu od najvećih svetinja.

Prva testna veza sa svijetom je ostvarena 03.09.1993.godine u 11,55 sati i to sa Frankfurtom.

Oprema je postavljena u rekordnom roku i testna veza je uspostavljena 3. septembra, a puštena u javni saobraćaj **5. septembra 1993. godine**, datum koji se može označiti kao **Dan telekomunikacione deblokade grada Sarajeva i države Bosne i Hercegovine, jer je tada ostvareno prvo povezivanje Bosne i Hercegovine sa svijetom, njenim međunarodnim pozivnim kodom 387.** To je bio nesevakidašnji podvig zahvaljujući stručnjacima koji su radili na realizaciji ove veze. Ova veza je kasnije proširena sa DCME sistemom na 150 kanala. Ona i danas kvalitetno funkcioniše, a ima i važnu historijsku vrijednost.

Nužno je istaći vrlo važnu činjenicu da su do dolaska satelitske opreme naši stručnjaci lokalnu centralu A. Polje II osposobili za prihvatanje međunarodnih satelitskih vodova bez prethodnih iskustava o takvim konekcijama.